

Tízetés	Utolsó árfolyam	
	penz	áru
magy. ker. bank.	101.25	101.50
sbirtokos. föld-int.	101.50	102.
" " "	—	—
" " "	—	—
bbbségek.	—	—
mei vasut	96.	96.50
k-dombv. zék, v.	91.75	92.50
hajóz. társ.	—	—
" " "	—	—
ti vasut.	91.	91.50
bu v 1874 ki b.	—	—
vasut v.	91.	91.50
erb (ezüst)	—	—
auczid	108.50	104.
szsde-épület	97.	98.
orajjegyek.	—	—
intézet	175.50	176.50
ajegy	40.	41.
"	18.	19.
"	38.50	39.50
znemek.	—	—
(vert)	5.63	5.65
8 frtos arany	955.	957
"	9.55	9.57
bankj. 100 márk,	58.70	58.80
yama (3 óra)	—	—
100 ném. bir. m.	58.70	58.80
100 holl. frtért.	—	—
100 frankért.	47.70	47.80
100 frankért.	47.70	47.08
10 font steel.	120.20	120.40
árfolyamok.	—	—
radék	117.50	—
hitelbank	361.	—
és leszám. b.	164.	—
nk	368.	—
bank	—	—
di kölcsön	116.	—

módosított alvannyal
 az állítottak, melyeknek előnye mindenképp főlött az, hogy az előbbi könyv nyen megköpő és látnas járca alakul, zajtalanabb s könnyetb járcaak s megköpőnek kítöve nincsenek, kezeletük pedig gyengébb alkotásu vagy idösebb egyéneknek nem káros.
„Eredetiek” ha a gép az itt látható gyári jogot a gép karján s áll- áron, h e ti egy forint förtözetés mellett árusítottak el.
WEIDLINGER G. Debreczen, Piatortocza 2145.

Előfizetési árak:
 Helyben és postán küldve:
 Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
 Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „
 Előfizetési pénz s minden közlemény:
 Földrajz, VECSEY-ház, földrajzi a szer-
 kesztőségbe bérmentve küldendők.
 Előfizethetni helyben:
 TELEGGI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY
 KÁROLY könyvkereskedésében és a
 szerkesztőségnél. Egyébként a postahiva-
 talok útján.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
 Négy hasáboz petitsorért 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű, mint szintén több
 izbeli hirdetések, alku szerint a
 legolcsóbb árért.
 Bélyegdíj: minden beíratásért külön
 30 kr.
 „Nyilt-tér”-en megjelenő közlemény
 minden petit sora 15 kr.
 Név- vagy bérmentetlennel beküldött
 kéziratok nem vétetnek tekintetbe. —
 Ugyesintén kéziratok nem adatnak
 vissza.

Tisza Kálmán s a sajtószabadság.

„Töltött káposzta idegennek ha-
 lál, magyar embernek gyógyszer.”
 Ezzel a hasonlattal felelt Tisza Kál-
 mán Nagyváradon a szabadelvű párt
 által tiszteletére rendezett lakomán,
 Biharmegye alispánja által a sajtó-
 szabadság megnyirbálására ösztönző-
 leg hozza intézett beszédre, mely be-
 szédre adott felelet és válasz után
 kormányparti lapokban Tisza Kál-
 mán neve most mint a sajtószabad-
 sag bajnokáé ünnepeletük es magasz-
 taltatik.
 Semmi közünk az officiosusok
 dicsekedéséhez és azért nem is emel-
 nénk szót, hogy az ő ártatlan ünnep-
 lésüket megzavarjuk; de midőn va-
 lamely államférfiu működéséről és
 pártja által annak nevéhez kötött
 vívmányról van szó, akkor méltán
 szót emelhetünk és megkérdézhajjuk,
 miben áll a vívmány, mi által lett
 Tisza Kálmán a sajtószabadság baj-
 nokává? vajjon az ő közreműköde-
 sével nyerte meg azt a nemzet, vagy
 ő védelmezte meg azt a nemzet szá-
 mára?

A felelet, melyet ezen kérdésre
 tiszta, tárgyilagos, pártatlan igazsá-
 gal adhatunk, nem lehet más, mint
 tagadó. A mi e nagy dicsekedés fene-
 ken igazságul megmarad, az nem
 egyéb annak constatalásánál, hogy a
 sajtószabadság egyike ama Tisza Kál-
 mán által életbe léptetve talált intéz-
 ményeink közül, mely még eddig át-
 eite az ő kormányzását. Hogy meny-
 nyiben érdemi meg ezért Tisza Kál-
 man a sajtószabadság bajnoka nevet,
 mellyel ama lakoman egészségére it-
 tak és kormányparti lapokban utánna
 játszták a dicső „tust”? mi nem tud-
 natjuk elképzelni; ámbar meglehet,
 hogy az ő közelebbi ösmerőinek na-
 gyobb igazságuk van, midőn a sajtó-
 szabadság bajnoka névvel illetik, mert
 ők közelebből ösmerhetik az ő egyéni

hajlamait és jogositottabbak neki már
 azt is érdemül tulajdonítani és annak
 érdekében ünnepeelni, amit intézmé-
 nyünk közül eddig meg nem nyir-
 bált, el nem törült!

Ismételjük, a szabadelvű párt fér-
 fiait jobban ösmerhetik Tisza Kálmán
 szabadelvűségének határait és ők mélt-
 tán tarthatják azt is érdemnek, hogy
 az ő kormányzása alatt a sajtószaba-
 dság mindedig még kikerülte a
 megnyirbálást; azonban mi előttünk
 Tisza Kálmánnak a sajtószabadság
 iránti szeretetét épen azon körülmé-
 teszi gyanussá, hogy az ő hiveinek
 táborából kerül ki a felszólítás a sajtó-
 szabadságának korlátozására, és
 hogy Tisza Kálmánnak e felszólítás
 visszautasítására nem volt más fele-
 lete az elől hangoztatott közmon-
 dásnál, mert ha Tisza Kálmán előtt
 a sajtószabadság olyan, mint a tölt-
 tött káposzta, a mivel az ember meg-
 ronthatja a gyomrát, félős, hogy azok
 közül az idegen elemek közül, akik-
 nek számára hét éven át szakácsko-
 dik Magyarország kamarájából, egy
 reggel azt parancsolják, hogy ezt a
 gyomorrontó eledelt vegye be az
 étlapról!

Erre a gondolatra vezet ben-
 nünket nemcsak ezen újabb hason-
 lata, hanem eddigi eljárása is, me-
 lyet a sajtóval szemben követett,
 mely eljárásnak épen napirenden van
 ismétlése s a kir. főügyész által több
 vidéki hirlap, illetve azok szerkesz-
 tői ellen a t-eszlári eset alkalmából
 irt közlemények miatt indított sajtó-
 perekben. Ezen sajtóperek nem
 tesznek egyébről tanuságot, minthogy
 a kir. főügyész tetteit intéző kor-
 mányférfiakban kevés a társadalmi
 rend és a sajtószabadsággal való
 éilhetés iránti érzék és tapintat.
 A t-eszlári esetnek lapokban
 közölt körülményei sokkal ösmer-
 tebbek hogy sem arról szólanunk

kellene; valamint ösmeretes ezen ese-
 ményei szemben úgy a zsidó, mint
 a ker. hitfelekezetek részéről tanusi-
 tott magatartás, mely magatartás
 után a lapoknak és ezek között az
 incriminált „Szabolcsmegyei közlöny-
 nek” közleményei épen nem állapít-
 ják meg a hitfelekezetnek egymás
 iránti gyűlölségre való izgatás bünté-
 nyét, mint a miért az érintett sajtó-
 perek folyamatba tétettek. Azt
 hisszük, igen jól megtudják ezt bi-
 rálni a mi kormányférfiaink és köz-
 tük Tisza Kálmán is, azért az alap-
 talanul folyamatba tétett perekkel
 nem látunk egyéb kísérletet annál,
 hogy szaporítottassék a sajtóperek
 eredménytelenségeinek száma, mely
 eredménytelenségek után mindig tá-
 madnak, bizonyára csak a közvet-
 lenül pártfogoltaknak köréből véle-
 mények, melyek aztán az eredmény-
 telenséget nem a sajtószabadság ro-
 vására üzött alaptalan zaklatás meg-
 érdemlett következményének tulaj-
 donítják, hanem magát azon intéz-
 ményt támadják meg!

Igy tett Tisza Kálmán annak
 idején a Seeman-féle eset által mélt-
 tán felháborított nemzeti közvéle-
 ményt kifejező lapok ellen indított
 sajtóperekkel, és így volt, az ezen
 alaptalanul indított sajtóperek ere-
 dménytelensége után is, midőn a ka-
 tona urak neki estek az esküdszéki
 intézmény megtámadásának!

Tisza Kálmán eljárása, a nagy-
 váradi lakomán saját pártjából a
 sajtószabadság korlátozására hozzá
 intézett felszólítás, az ő ünnepléses
 hasonlata egyaránt bizalmatlanná
 tesznek bennünket és aziránti félel-
 met támasztják fel bennük, hogy
 Tisza Kálmánnak bécsi eledelekhez
 szokott gyomra megtalál romlani a
 töltött káposztától... és hogy ő
 az alaptalan sajtóperekkel nem ok-
 nélkül nagyobbítja érintett intézmé-

nyünk ellenségének számát ma ezen,
 holnap ama érdeklettek köréből.
Kovács István.

— A hadügyminiszter, mint Béca-
 ből jelentik, a parlamenti tárgyalások előtt
 megkezdi a hadsereg újjászervezésének élet-
 beléptetését. Minthogy ezzel kapcsolatban
 van a területi rendszer részben történő
 változtatás is, egyes ezredek már közelebb
 áthelyeztetnek.

Esküdszéki tárgyalás.
 — Gaál Mihály — contra Tóth Kálmán és Guszt-
 rinyi Sándor. —
 Debreczen, jul. 29.

A mai sajtóper immár negyedikét
 képezi azon pereknek, melyek a Tóth
 Kálmán által szerkesztett „Ébresztő” czi-
 mű hetilap ellen a debreczeni sajtóbiró-
 sági esküdszékek előtt rövid idő alatt le-
 folytak. Egész lánczolatot képeztek az
 „Ébresztő”-nek 1881-ik évben megjelent
 és egyes egyének becsületét, polgári álla-
 sat sőt a ragalmazó közlemények, me-
 lyekért a sértettek elégtételt szerzendők
 egyenként és egymásután a sajtóbiróság-
 hoz fordultak és fordulnak.

Igy történt, hogy Gaál Mihály haj-
 dumegyei arvaszéki elnök és a debreczeni
 függetlenségi párt volt elnöke is panaszot
 emelt az „Ébresztő” 1881 évi 13. 15. 30.
 31. 32. 37. 39. 40. és 41. számaiban
 reá vonatkozólag megjelent közlemények
 s az ezekben foglalt ragalmazó és becsü-
 letsértő kifejezésekért Tóth Kálmán az
 „Ébresztő” volt szerkesztője ellen.

A bepanaszolt közlemények, részint
 * jegy, részint „Humor” és részint „Szerk-
 aláírással jelentek meg, mely közlemények
 Gaál Mihályról azt állítják, hogy a part
 pénzéből 1000 forinttal számolni nem tu-
 dott, hogy bűnpalástoló, bűnrészes, s hogy
 hamis jegyzőkönyvet készített.

A panaszfőjelentés folytán Tóth
 Kálmán, mint az „Ébresztő” volt szerkesz-
 tője ellen megindítottak a vizsgálat, mely-
 nek folyamán Tóth Kálmán az összes be-
 panaszolt cikkek szerzőjeül Gusztinyi
 Sándort (egy vándorló női ruha szabasz
 tanítót) nevezte meg. Megkérdetve ten-
 vabba aziránt, hogy mint szerkesztő fel-

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

A mérgezés.
 — Bűnügyi történet. — 6.
 — Üzleteti dolgokról beszélgettünk.
 — Midőn fivére megérkezett, d. e.
 10 órától d. u. 3 óráig nem beszélgetett
 e fivérével?
 — Igen de férjem jelenlétében.
 — De az ebéd előtt egy pillanatra
 sem maradt vele egyedül?
 — Nem, a reggeli után fellállott és
 a keribe sétálni ment.
 — Mégis egy egész órát töltött fivé-
 rével. Hiszen ezt a vizsgálobíró előtt is
 bevallotta?
 — Nem, hinném! És valóban nem
 emlékezhetem reá.
 — Hát nem mondotta-e szobaleányá-
 nak: ha felszolgáltad az ételeket, vissza-
 vonulhatsz, hagyj egészen magunkra, mert
 a jegyzőre várakozunk.
 — Ez Gusztáv volt. — Ő várta a
 jegyzőt.
 — Hiszen Gusztáv nem azért jött
 önökhöz, hogy a jegyzőjével tizletet kös-
 sön?
 — Mint mondtam, a 15 ezer franc-
 ról volt szó.
 — De hiszen a jegyző ezen ügyben

mánap érkezett a kastélyba! Hát mely
 órában ebédelt?
 — 3 és fél óraker?
 — Mit csináltak ebéd után?
 — A kandallóhoz ültünk.
 — Midőn tehát beesteledett, Eme-
 rancoz belépett, hogy világot gyújtson, nem
 kegyed kiáltott hozzá: — „nem, nem,
 később”?
 — Erre nem emlékezem.
 A grófnő ezután előadta, hogy ezen
 időtájban kocsisának azon utasítást adta,
 hogy távozó szakácsnőjét a legközelebbi
 faluba vezető uton egy darabig kísérje
 el, a kocsis azonban néhány percz múlva
 visszatért, mondván, hogy ily sötétben a
 szakácsné nem mer eltávozni.
 — Férje később nem ment-e a
 konyhába, a kocsisnak parancsot adni,
 hogy fivérének lovait befogja?
 — Igen, Gusztáv elutazni óhajtott.
 — Midőn férje az ebédlőbe vissza-
 tért, kegyed Gusztávvál beszélgetett az aj-
 tónál, mely a folyosóra vezet?
 — Igen.
 — Nem ekkor közeledett e férje
 Gusztávhoz, és nem e ekkor rántotta őt a
 földre?
 — Igen?
 — Mit hallott kegyed?
 — Halottam fivéremnek manköit a
 földre esni.

— Rajzolja le kegyed előttünk fér-
 jének és fivérének e perczbeni állását.
 A grófnő rendkívüli folyékonyággal
 és testmozdulatokkal adta elő a kíván-
 takat.
 — Tehát látta kegyed, hogy Guszt-
 táv Hypolit által a földre rántatott?
 — Igen.
 — És midőn Gusztáv a földről fel-
 küdt, nem kiáltott?
 — Igen, nagyon világosan hallottam
 e kiáltást: „oh, oh, kegyelem!” Ezután
 úgy tetszett, mintha száját befogták volna.
 — Kegyed hol volt ekkor?
 — Az előszobában.
 — Mikor nyitotta ki ismét az ebédlő
 ajtaját?
 — Midőn hörgést hallottam.
 — És midőn belépett, már halva
 volt?
 — Igen.
 — Ekkor történt az, hogy kegyed
 két pohár forró vizért ment?
 — Erre többé nem emlékezem.
 — Midőn ekkor szobaleányával ta-
 lálkozott, ki a konyhából rohant, nem azt
 mondta e kegyed neki, hogy távozzék a
 gyermekek szobájába?
 — Igen.
 — S miután a forró vizet hozta, nem
 távozott-e ismét hideg vizért?
 — Nem hűnöm,

— Hát férje a forró vizet itta?
 — Nem lattam általában, hogy ivott
 volna. —
 — Nem tért-e ismét vissza kegyed,
 mialatt férje a haloszobában volt, és nem
 kért e fekete szappant, hogy azzal kezét
 megmossa?
 — Nem, az sokkal későbbben volt.
 — Midőn haloszobájába férjéhez be-
 lépett, milyen volt kinézése?
 — Egészen halovány. Haja rendet-
 lenségben, s ruhái sajtóságes illatot ter-
 jesztettek. Fejem itt sédülni kezdett.
 — Az ebédlőben nem volt-e ugyanazon
 illat elterjedve?
 — Nem, itt boreczet szag volt.
 A grófnő ezután előadta, hogy a
 gyermekszobában csak azért kért forró vi-
 zet, hogy ezáltal zavarát elrejtse. Ezután
 szobaleányával a lépcsőzeten lement, és
 ennek alján Hypolittal találkozott.
 — Mit szólt ő?
 — Azt mondá, hogy Gusztáv beteg.
 — Hát nem azt sugta önnek ekkor:
 kiáltás segélyt!
 A grófnő ezt tagadta, s miután a
 vizsgálobíró előtt ezen kérdésre is igenlő
 válaszára figyelmeztetve lön, azt adta elő,
 hogy nem igen emlékezik már reá.
 (Folyt. köv.)

tudja-e mutatni Gusztinyi kéziratát? azt felelte, hogy ő (Tóth K.) az ilyen kéziratokat megártatni nem szokta, s így azokat megsemmisítette.

A kihallgatásról értesítve a vádló Gaál Mihály, ez panasz fölmentését Gusztinyi Sándorra is kiterjesztette. Gusztinyi ennél fogva kihallgatott, s ekkor azt adta elő, hogy a bepanaszolt közlemények mindegyikének ő a szerzője. A * jegyet csak „czifraságból“ használta, a „Szerk.“ aláírás használatára pedig minden lapnak munkatársa feljogosíthatja magát. Minthogy pedig Gaál Mihály megengedte a bizonyítást, panaszoltak Tóth Kálmán és Gusztinyi Sándor ennél fogva tanukul hivattaknak L. Nagy Bálint, Szilágyi Bálint, Dr. Szikszay Szabó József, ifj. Barcsay Miklós, Juhász Ignác, továbbá Nagy Miklós volt doroghi polgármester és Czinec Ignácra, kik — megidézettek és kihallgatottak, azonban az alapos kifogás alá eső egyetlen tanuk Juhász Ignácnak, a rágalmatokat igazolatlanul igaznak állító előadásán kívül a legcsekélyebb bizonyíték sem lett beszoigaltatva.

A vizsgálatot így befejeztetve, vádló Gaál Mihály úgy Tóth Kálmán mint Gusztinyi Sándor ellen a sajtóbíróshoz beadta vádlevelét, a sajtóbíróshoz pedig a perben a végtárgyalást mai napra kitűzte.

Az esküdtészek következőleg alakult: Sajtóbíróshoz elnöke: Sz. T. C. István; bírák: Tóbi István, Cseresnyés Sándor. Jegyző Bay Gábor.

Az esküdtészek következőleg alakult: Dr. Palay Miklós, Holvay Gyula, Jóna Dániel, Vincze Lajos, György János, Vértesi Lajos, Boda János, Mihajlovics Ödön, Tóth Sámuel, Réthi Kálmán, Hajdu Gyula, Nagy Károly, Domokos Kálmán, Balogh Ottó. Utóbbi kettő, póttag.

Vádló Gaál Mihály árvasz. elnök ügyvédével Hódy Gyulával személyesen jelen van.

Vádlottak padján ül: I. rendű vádlott Tóth Kálmán ügyvédével Juhász Ignáccal; II. rendű vádlott Gusztinyi Sándor, ügyvédje dr. Sik János.

Elnök a szokások figyelembevételével, s a vádlottakhoz intézett kérdések után felhívja a jegyzőt a vádlevel felolvasására. Bay Gábor olvassa a vádlevelt, melyet fentebb kivonatban ismertettünk.

A vádlevel felolvasása után, mely egy jó térlőrárt vett igénybe, Juhász Ignác I. rendű vádlott védője némely észrevételek megtételére kér engedelmet.

A sajtóperek — ugymond — melyeket védenze ellen indítanak, nem az itt megjelent sajtóperei, hanem a függetlenségi párt vezérferfiái. Ez kiténik a „Debreczen“ cültörtéki számában foglalt cikkből. E cikket előre informálja az esküdték, ezt pedig a törvény tiltja.

Cseresnyés S. bíró: ki lett osztva a „Debreczen“ az esküdtészek tagjai közt?

Juhász (habozva) kéri az esküdtéket, vonják ki magukat a „Debreczen“ hatása alól.

Elnök arra kéri a védő ügyvédet, hogy mondja meg, kaptak-e az esküdték közvetlen információt?

Juhász: Ezt nem állítja. De e pontnál semmiségi panaszt jelent be.

Dr. Sik II. r. vádlott védője: Veszett esata után jöttünk ide, most mint győző felek akarunk távozni! (nagy derűtlenség.)

Elnök: Figyelmezteti a védőket, hogy a tárgyra vonatkozólag lehet csak észrevételeket tenni.

Dr. Sik: A vádlevel minden törvényes alapot nélkülöz; kéri azt egyszerűen elvetni s vádlott 60 frt perköltségben emarasztni.

Hódy Gyula vádlóügyvédje alaposan megczáfolja a tett kifogásokat, s azt mondja, hogy a mely § sok nem volna a vádlevelben idézve, majd fogja ő azokat idézni a tárgyalás folyamán.

Juhász ezután hosszasan kezdi fejtegetni a § sokat.

Dr. Sik János: Még neki is volna egy pár szava. Ismét bizonyítani igyekszik, hogy a vádlevel nem nevez meg egyes §-sokat, melyek értelmében a vád alkalmaztatik.

Hódy Gyula: kéri elvetni a kérelmet.

A törvényszék vissza akar vonulni. Juhász: feláll (derűtlenség.) Beszéli óhajtok...

Elnök: nem lehet.

Juhász: Ha méltóztatott megengedni vádlónak...

Elnök: De ön kezdte! —

Ezután Juhász védőnek megengedtetik röviden nyilatkozni, mely után a törvényszék határozathozatal végett visszavonul.

Nagy derűtlenséget kelt ekkor az a je-

lenet, hogy az esküdték egyike Dr. Palay Miklós ki akar menni a tanuk szobáján keresztül, a mibe aztán a terem szolga és a jegyző által megakadályoztatik.

A sajtóbíróshoz egy felőrai tanácskozás után ismét megjelenik, s elnök kihirdeti a tanácskozás eredményét, mely szerint védők részéről tett kifogások mind mellőzöttek.

Juhász Ignác és dr. Sik János e határozat ellen semmiségi panaszt jelentenek be.

Ezután kezdetét veszi az inkriminált cikkek felolvasása, a mi majdnem egy órai időt vett igénybe.

Az inkriminált cikkek felolvasása után elnök a tanukihallgatásra vonatkozólag kéri fel nyilatkozattételre a feleket.

Hódy Gyula kihallgatni kéri a bűnpártolás, bünrészesség és bűnpalástolás részességének megczáfolására Dr. Szikszay Szabó József, Rabb L. dr. Ozory István, br. Splényi Ödön beidézhető nem lévén, kéri a vele felvett jegyzőkönyvet felolvasatni. — A hamis jegyzőkönyvkészítés kérdésében a fentebbieken kívül még Szabó József és Jenői József urakat.

Árvapénzek elikkasztásával is vádolja — ugymond Hódy — a két vádlott Gaál Mihályt. E vád alaptalanságának bevizsgálására Nagy Miklós volt doroghi polgármestert kéri kihallgatni.

Mindkét fél tanu kihallgatása felett határozandó, a sajtóbíróshoz visszavonul.

D. u. 1 órakor kihirdetteik azon tanuk névsora, kik ki fognak hallgatni, a három vádra nézve.

A tanuk meghiteltetve, kezdetét veszi a kihallgatás.

Dr. Sz. Szabó József arra nézve, hogy Gaál Mihály a kezéhez vett 1000 frtról nem tudott volna számolni, azt feleli, hogy semmitsem tud olyan ezer frtról, melyet Gaál M. elikkasztott volna.

Juhász azon kérdést intézti tanuhoz, hogy tud-e arról, hogy egyidőben ő is 3000 frt kezeléséről szóló számadás be-terjesztését kérte.

Dr. Sz. Szabó azt mondja, hogy még 40 frt deficit merült fel a pártnál a 78 iki választás törvény által megengedett költségei fedezésénél, nemhogy pénz lett volna.

Juhász új kérdést akar intézni tanuhoz, mi az elnök szigorú megrovását vonja maga után. Juhász polemizál, hogy neki joga van kérdést intézni a tanuhoz közvetlenül, s mivel ezt elnök tagadja, Juhász leül.

Rab László ugyanazon értelemben vall, mint előző tanu.

Juhász megint kérdést akar tanuhoz intézni, de ez nem engedtetik meg neki. Mayer Ferencz 700 frtot vett át Gaál Mihálytól. Ismét Juhász akar kiterő kérdéseket tenni, de a legszigorubb megrovás után, melyet az elnökkel szembeni magaviseletével provokált, ettől tiltatik.

Nagy Miklós arra nézve kérdeztetik meg, mondta-e, hogy Gaál árvapénzeket sikkasztott volna el, — rágalomnak nyilvánít minden ilyen állítást, Gaál Mihályt nem is olyan embernek ismeri.

Sik azt kéri tőle, igaz e, hogy Gaál árvagyeket kezelt?

Nagy M. Nem igaz! (Élénk tettség a hallgatóság közt.)

Végül Czinec Ignác halgattatik ki. Árvapénzek kezelese és sikkasztásáról semmit sem tud, s ilyet soha nem állított.

Több tanu nincs.

Felolvastatik még a távollevő báró Splényi vallomása, melyre vádló ügyvéd Mayer F. Pénztárnok által beterjesztett számadást kéri felolvasatni mi megtörténik. — Felolvastatik az ezen számadást megvizsgált 8 tagu bizottság jelentése, mely egyik a másikkal, s az egyesek által kezelt, de beszoigaltatott pénzek adataival teljesen összefügg.

Felolvastatik a bűnpalástolás vádjában azon felső tszéki végzés, mely Juhász és társai által beadatott. E szerint e lépés, mint teljesen helytelen, — visszautasított.

(Lapunk zártakor a tárgyalás még tart.)

— A Garibaldinak szánt koszorut a függetlenségi párt nevében Helfy Ignác küldte meg a római polnarmesternek, Torlonia hercegnek. A herceg e választ küldte: „Keszemhez jött ama szép koszoru, melyet a magyar képviselő-kamara függetlenségi pártja tisztelte és becsülése jeléül az emberiség nagy barátjának, a caprai hercegnek, Garibaldi tábornoknak strjára kíván tenni. Uram! Ennek nemeshangu levele, melylyel nagyilekú adományokat külsérte, a legkellemesebben érintett s ugyan-lygy kell érintenie minden olasz szívet, mi-

vel bizonyoságot tesz ama megtörhetetlen barátságáról és őszinte testvéri érzületről, mely a mi népünket a hatalmas magyar nemzethez köti. Kötelességemnek fogom ismerni annak idejében uraságnak és nagyrabecstilt társainak kívánságát teljesíteni s a márványkőre vagy az elhunyt hős hamvait rejtő urnára helyezni azt az ezüst koszorut, melyet ön kegyeletteljesen küldött nekem ama nagy halhatatlan emlékének megtiszteléséül. Midőn köszönetemet fejezem ki önnek és társainak azért a rokonszenvért, melyet e nemzet iránt, mely büszke rá, hogy ezt a hőst az övének vallhatja, tanusítani szivesek voltak, egyuttal a törvényhatósági képviselőstillet legmélyebb tiszteletét és nagyrabecstiltését is tudatom önnel. L. Torlonia, főpolgármester Helfy Ignác magyar képviselőházi tag urnak Budapestben.“

Kirándulás Debreczenből — Fiuméba.

Felhívás.

A „debreczeni iparos ifjuság önképző és betegsegélyző egylete“ — mint az már e lapokban is jelezve volt — a f. év szeptember hó 8 án Debreczenből Fiuméba és vissza kirándulást rendez, melyre a t. közönséget ezennel résztvételre felhívja.

Az összes kirándulók Debreczenből a mondott napon külön II-od osztályu személyvonaton indulnak Fiuméba, s minden résztvevő az igazolási jegy átvételénél, személyenkint 22 forintot tartozik lefizetni Huber József egyleti elnöknel (piacz utca) vagy Mayer Ferencz egyleti pénztárnoknál (Bika épület).

A kirándulásban való résztvételre jelentkezhetni már a mai naptól kezdve, egészen augusztus hó 15 ig. — A menetjegy az indulástól számítva 14 napra terjed.

E kirándulásban résztvehet minden iparos, kereskedő, s a társadalom többi osztályaiából is bárki. A kirándulás célja Fiumében, a magyar tengeri kikötő városban az egyes ipartelepeket, gyárakat megtekinteni, esetleg üzleti és más kereskedelmi összeköttetéseket létesíteni.

S amennyiben a kirándulásban résztvevők a trieszti kiállítást is megtekinteni óhajtanak, a kirándulást rendező iparos ifjusági egylet intézkedett, hogy Fiuméből Triesztbe és vissza Fiuméba rendkívüli mérsékelt áru menetjegyek adassanak ki.

Minthogy pedig Fiume városának, mely az odaérkező vendégek elszállásolásáról szives gondoskodni, a kirándulók nevéit már eleve bejelenteni szükséges: felhivatnak mindazok, kik a kirándulásban résztvenni kívánnak, hogy e szándékaikat akár az egylet elnökénél, akár az egylet pénztárnokánál mielőbb bejelenteni sziveskedjenek.

Egyéb tudni valókról hirdapok s külön nyomtatványok útján fog értesítettetni a közönség.

Debreczen 1882 jui. 29.

A kirándulást rendező bizottság.

A büszörményi halmok ásatása.

Hajdu-Büszörmény jul. 27.

Azt hiszik a fővárosiak, hogy a szőlős és gyümölcsös kertek árnyai közt elterülő s belőlről is sűrűn ültetett dus lombozatu fákkal egy kies parknak tetsző vidéki kisebb város közönsége örökösen élénk sajtászerű kedélyességével észre sem veszi a tikasztó hőséget hózó nyári hosszú napok megérkezését, pedig ha ide-oda betekintenek, tapasztalják, hogy a különben áldásthöz melegség egyiránt színtelenné teszi a társas élet tarkaságait, lehűti a vigasság, mulatozás iránt bennünk a hívős évszakban nyilvánult s magas fokra emelkedett hevület egyik helyen úgy, mint másik helyen. Érezzük az állhatatlan forróságot mi is, s ha a munkát olyan könnyen a más nyakába akaszthatnánk mint a munkatérül szolgáló hivatal: bizonyára nagyrésztünk felkeresné a hegyvölgyében kies, levegőjében üde, virányában gyönyörködtetően kedves, társas együttlétével, és szorakoztatásával igazán élet-adó fürdők valamelyikét.

Eghajlatunk lehető legmagasabb fokú hősege nemcsak növényeinket forraszta le, nemcsak az embereket lankasztotta el, hanem társadalmi életünk teljes egyhanguságát is előidézte.

Es hiába igyekeznek néhány buzgólkodók életrevalónak látszó terveikkel az egyhanguságot megtompítani s társas ösz-

szöjvetelek szervezése által némi eleven- séget hozni létre, — nincs szerencsénk.

Ily állapotban jól esik aztán ha valami új hír hivatalos gyülekezéséről, működvelői előadásról, tudományos czélú, magas állásu vagy nagy tudományu férfiak nevével egybekötött látogatásról, kirándulásról, és ünnepélyességekről felszínre kerül; a kedélyek felvillanyoztatnak; mindjárt van ok a találkozásra, ide-oda mentetre, már csak meg kell tudni hogy és mint is lesz! Kik jönnek? honnan? mikor? kik fogadják? miért jönnek? stb.

A fentebb vázoltakhoz hasonló kedves dolgok és hírek lepték meg kellemesen e napokban városunk lakosainak különböző köreit.

Ezutal elhallgatva a f. julius hó 24 én és 25-én itt megtartott népes tanulógyűlés lefolyását, elhallgatva meg hogy a tanítóképezdés, vagy képezde végett s részben már okleveles ifjak a jövő hó közepén tartandó előadáshoz nagy szorgalommal készülnek, azt emelem ki, mikép a büszörményi halmok megásatása czéljából megvizsgálandók és bizonyosan megtudandók, hogy azon halmok mikor rakattak és magukban mit rejtenek, nagy tudományu régészeink közül Dr. Römer Florin nagyváradi apátkanonok s Dr. Hampel egyetemi tanár ő nagyságaik városunkba érkeznek.

Nagys. Dr. Römer apátkanonok ut julius 30-án a délutáni vonaton érkezik Nagy Váradról Debreczenbe, hova elibe néhány fogaton 3—4 tagu tisztelgő kísérettel megy, s még azon napon mindnyáján, — magukhoz kérve és véve Geresi Kálmán és Kovács János debreczeni tudós tanárokat — ideérkeznek, midőn is tisztelgőkre, a nagyvendéglő ettermében ismerkedési — szűkebb körű — estély tartatik.

Dr. Hampel tudósunk csak aug. 1-én éjjel érkezik Budapestről Debreczenbe, honnan Büszörménybe jöven, kevés időzés után sietve csatlakozik a várostól mintegy 10 kilométer távolban fekvő nagy pródi pusztán levő halmokot már julius 31-dikén aasatni kezdő tudós és bizonyára számos tagból álló műkedvelő társasághoz.

Felette sajnáljuk, hogy nagy tudósainkat már e hó 30-án egyszerre nem üdvözölhetjük, de nem kevésbé sajnáljuk azt is, hogy Dr. Römer ő nagyságától — kit József főherceg ő fensége alcsmthkapolnaja felszentelésére hívott meg auguszt. 6-dikára, — már aug. 3-dikán reggel meg kell válnunk.

Ez ideig annyit tudunk, hogy az ásatások aug. 4-én végetvetnek be, legalább a terv ez; hogy mennyiben szenved változást s általában az ásatások mily vélemény táplálására vagy épen pozitív eredményre jogosítják illetőleg juttatják az érdeklődőket: ha körülményeink nem gátolnak e lapok útján a helyszínről naponként tudomásra hozandjuk.

Aug. 4-dikén este — az ásatást befejezésekor, polgári kaszinóelnök Gááni Lajos kir. közjegyző rendezése mellett, a furdőkertben mintegy 150 teretkire banquette rendeztetik. Az aláírási iv, az ama igényt tartók mindenikéhez megküldetik.

Dicsékedéssel kell már is kiemelnem hogy előkelők között szép számmal vannak, kik közreműködésüket s e mellett fogalukat a tudós buvárkodó társaság rendelkezésére bocsátottak e néhány napra.

Mig az illetőknek a tudomány érdekében tett e nemes indulatot névszerint és nyilvánosan megköszönnék, irántuk magyar nemzeti multunk történelmi egyik főforrása a régészet iránt melegen érzett rokonszenvékért ez alkalommal is elismerésünket nyilvánítjuk.

r. l.

Az eszlári büntett.

A tiszta-eszlári ügyben jelentik, hogy a vizsgálóbíró tudatta, mikép nincs azon helyzetben, hogy az elővizsgálatot vasárnapig befejezhesse, minthogy az anyag erőppantul felhalmozódott, hogy legalább még egy hétre van szüksége, hogy az ügyiratokat teljesen rendezhesse. — Jelentik továbbá, hogy a vizsgáló bíró nem engedte meg a védőknek a dadai hullaszemle iratainak megtekintését, indokolván azt azzal, hogy az ügy még csak az előnyomozás stádiumában van, minek folytán a védőknek csak a letartóztatás kérdésében van beavatkozási joguk; különben is a kérdéses hullaszemle nem egyes gyanusítottak ellen irányult, hanem általánosságban a fenforgó büntény tényálladékának megállapítását célozta. A védők ez ellen fellebbezni fognak.

Nyiregyháza, jul. 27. A Scharf József és társai letartóztatott gyanusítottak nevében beadott kérvényre Bary vizsgáló-

bíró ma délután hozta a kézbesített Horváth tartózkodó védőügyvé szövege következő:

Végzés. A min lyó évi május 30-án galóbírói végzéssel ideiglenes bűnvádi e az előnyomozásról szóló paragrafusai szerint érdekében bűnvádi e csakis az előleges let bezés esetében enged az előnyomozás folya egyes gyanusítottak e általánosságban a fennf idékának megállapításá sítésnél és bizonyosg het. — Ezekből folyó e boncvizsgálatról f nek megtekintésére se védőügyvéd, tekintette ügy még mindig a mában van, azon ké szá dadai hulla megv felvett jegyző könyve még a különös vizsgálá teltessenek, az elsorol elutasittatik. Kelt Ny törvényszéknél 1882. József, királyi törvény

Három nyilatkoz ujabban az Eötvös-Ve elsőben Elek Mihály e constatálják, hogy me egyedül és kizárólag a kijelentése folytán a által tévesen közöltnek pezte, tehát pusztán erre többi tudósításai és köz pezték megbízatásuk e tárgyat sem. — A más zett urak által aláirt n hogy miután az Eötvös részere kiállított nyilat kieltki jelent meg, félre kerülése végett az illető aláírásukkal ellatottnak — Végre a harmadik ny Géza kijelenti, hogy ügyvédnek nevezte, de czizemte bérlőnek.

Az aug. 2-diki ünnep

A főiskola előtti t 3 óráig. 1/2 3 órakor ü las a honvéd sirokhoz.

I.

A honvéd ter

1. „Szózat“. Előa

ság. —

2. „Élet vagy hal

tól. Szavaija Gressner

hallgató.

3. „Talpra magya

a főiskolai ifjuság.

5. Emlébeszéd.

hittanhallgató; fölolvás

hittanhallgató.

5. Enek.

II.

A főiskola előtti emlé

honvéd em

6. Enek.

7. „A nemzethez.“

Szavaija: Jeney Miklós

8. Enek.

9. „Az ezredik év

től. Szavaija: Kiss Sán

10. „Hymnus“. I

ifjuság.

A kivonulási sorre

zöltetni.

UJDONS

* A Fiuméba v

tárgyában, mai lapunkh

vatalos felhívást; s mint

kirándulás iránt nagyon

tek, annál fogva nem les

említettünk, hogy a ki

bizonyos számu utazók v

igy igyekezzék minden

kezni, a mi azért is szű

mében az elszállásolás f

kellő rendben intézked

latban felemlítjük még a

dulás a trieszti ki i á

tésével is egybe van köt

kételkedük a felett ho

1880-ik évben 80.000 palack, 1881-ik évben 295.000 palack lett elszállítva.

A mohai ÁGNES-forrás

hazánk egyik legzénsavdúsabb

savanyuvize

kitünő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bajaiban. Általában a víz mind azon kóroknál kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva már is kiterjedt kedveltségnek örvend.
Fris töltésben mindenkor kapható

ÉDESKÜTYÜ.

m. k. udvari szállítónál Budapesten, Erzsébet téren.

Ugyszintén minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

Debreczenben: Csanak J., Geréby Fülöp, Rickl J. Z., Prigl és

Thill és Varga Lajos uraknál.

1880-ik évben 80.000 palack, 1881-ik évben 295.000 palack lett elszállítva.

A gráci 1880. évi országos kiállításán elismerési oklevelet nyert.

A gráci 1880. évi országos kiállításán elismerési oklevelet nyert.

LIEBIG
Társulat
HUSKIVONATJA
Fray-Bentosból (Dél-Amerikából)

A Liebigféle huskivonat kevés más hozzávalóval kituno húsleves ad, s helyesen használva, nagy megerősítő hatással jár a háztartásban. Egy angol font = 454 gramm kivonathól 190 adag erős tápláló leves készíthető. Minden kocsohoz egy körülményes használati utasítás van mellékelve.

CSAK VALÓDI
ha minden kocso ragjegyjen a felátalá
Justus Liebigkébe nyomott névalírásra van
mint alatt:

Justus Liebig

Kapható Debreczenben Csanak József, Geréby Fülöp,
Rickl József Zelmós kereskedésében.

Valódi

ORVOSI MALAGA-SECT

A klosterneuburgi csász. kir. borkisérleti állomás vegy-elemzése szerint

Kitünő jó, valódi malaga,
mint kitünő erősítő-szer elerőltenedett betegek, üdülők, gyermekek stb. számára, a vérszegénység és gyomorgyengeség ellen legkitünőbb hatású. 1/1 és 1/2 eredeti palackokban s törvényesen bejegyzett vedjegy alatt a

VINADOR SPANYOL DORKERESKEDÉSNEK
BÉCS HAMBURG

fr. 2.50 és fr. 1.30 eredeti árak mellett.

Kapható Debreczenben: Göltl Nándor, Mihálovits István, Dr. Rothschnek Emil gyógyszerárában, továbbá Csanak József, Geréby Fülöp, Rickl József Zelmós fűszerkereskedésében.

Csak rövid ideig látható

KLEEBERG F.

legnagyobb állatsereglete a világon

A nagyvásár téren.

Az állatseregletben vannak: viziló, egy szarvóru, 2 elefánt, 3 király tigris, 12 oroszlan, jaguár, leopárd, hiéna, zebra, giraff, strucz, nagy gyűjtemény mindenféle majom fajtákból és több más allatok.

Az állatsereglet nyitva van reggeli 9 órától este 10 óráig.

Előadás, idomítás és étetés délután 4 órakor és este 7 órakor.

Belépti-díjak: I. hely 70 kr., II. hely 40 kr., III. hely 20 kr. — 10 éven aluli gyermekek az I., II. helyen a felét fizetik.

Katalogusok különféle nyelveken a pénztárnál kaphatók.

213,550 frt

összes értéke a triezsti nagy kiállítási-sorsjáték 1000 nyereményének.

Első főnyeremény

kézpénz

Második

Harmadik

arany vagy

50000 frt.

20000 frt.

10000 frt.

Ezen kívül tartalmaz e sorsjáték még egy nyereményt 10000 frt, négy nyereményt 5000 frt értékben; 5 egyenkénti 3000 frt, tizenöt egyenkénti 1000 frt, harmincz egyenkénti 500 frt, ötven egyenkénti 300 frt, ötven egyenkénti 200 frt, száz egyenkénti 100 frt, kétszáz egyenkénti 50 frt, ötszáznegyvenkét egyenkénti 25 frtos értékű nyereményt. Továbbá több más melléknyeremény a kiállítók által ajándékozott kiállítási tárgyakban.

Egy sorsjegy ára 50 kr.

Elárusítások átvátele eszközölhető

a Pesti magyar kereskedelmi-bank váltóüzleténél,
Budapest, Dorottya-utca 1. szám.

Ezen sorsjegyek megrendelésénél posta költségére 15 kr küldendő. (II.)

353. szám.

ÁRJEGYZÉK.

az „ISTVÁN“ gőzmalom készítményeinek készpénz fizetés mellett.

Árak ausztriai értékben költségmentesen KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN ingyen zsákkal.

A. Asztali dara nagyszemű	100 kiló	23.80
„ szinte 30 kilós zacskóval	—	—
B. szinte apró szemű	—	—
„ szinte 30 kilós zacskóval	—	—
C. Dara középszerű	—	23.80
„ szinte 30 kilós zacskóval	—	22.80
D. Királyliszt	—	23.—
1. Lángliszt	—	22.40
2. Montliszt	—	22.—
3. Zsenyelyliszt különös	—	21.40
4. „	—	21.—
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	20.20	—
6. szinte 2-od	19.—	—
7. Közép kenyérliszt 1-ső	17.60	—
8. „ 2-od	16.40	—
8 1/2 Barna „ 1-ső	14.20	—
8 3/4 „ 2-od	11.20	—
9. Lábliszt	10.20	—
10 1/2 Veres liszt á 50 kg.	—	—
11. Finom korpa zsákkal	5.20	—
12. Durva korpa zsákkal	4.60	—
12. „ „ zsák nélkül	4.86	—
12. „ „ zsák nélkül	4.20	—
K. L. Kétszeres liszt simán őrlve	—	—
R. I. Rozsliszt 1-ső rendű	—	—
R. II. szinte 2-od	—	—
K. III. szinte 3-ad	—	—
K. IV. Rozskorpa	zsákkal	—
A. K. Árpakása 00.	zsák nélkül	—
„ szinte 0	—	—
Simán őrlött buzaszt zsákkal	12.20	—
Ugyanaz „ „ nélkül	11.60	—
„ szinte 3	—	—
„ Arpadara 5	—	—
A. Arpa liszt 6	—	—

Debreczen, 1882. jul. 25.

A. B. C. 0—9 sz. 25 és 85 kiló.	—	—
10 1/2 11. 12.	50	50
R. I.—III. számig	85	—
A. K. 00—5 számig	50	—
Arpaliszt	75	—

1882. XIV. é.

Előfizetési Helyben és Egy évre 10 frt. Fél évre 5 „ Előfizetési pénz főpiacra, VECSEY készítőszobáig b. Előfizetési TELEGI K. L. KAROLY könyv szerkesztőségénél.

A közt

Egy cselekményben a francia köolyan tényével, mbaráti keblet tisztben emberszeretőszív, mely az egyindulva ki, nem magát csavart oktatások által.

A francia kölete előtt is felvémezes mázos szavakecsegtetőül, hódillett követve, hogy némittassék és azo a nemzet, melyenlán számára mulótosabban maradandképvelete felesattmeg fogta benne aravaszuil vetette.

Nem volt kev hogy a köztársasáamaz égbe kiáltógyüloletes háborubgol kapzsóság Egytött és melynek ki hatatlan szükségesis, különösen Fran közreműködése.

A francia kötette feladatát, midmenthetőnek Franc ha csatlakozik a t és magáéva teszi ügyét, mert az ho a suezai csatorna k get helyez el, más Azon érve a korm egész Európa Ang frázis és nem egy ha Franciaország de nincs vele, ha tat fordít neki. — Angliát támogatja biztosan elérhetetomi nép gyülolet nem vesz részt Eg

A „DEBRECZEN

A mér

— Bűnügyi

Ezután a grófnó több ízben kiállításokatáv beteg. Borecztetet. A szobaleány és mentek. A gróf helye folyadékkal visszaerke többé ott, hanem isme

A grófnó ott Gusztávval, kinek arc kiáltva szaladt ki a g mi történt Gusztávval

— Tehát innen konyhába, és a konyha kiáltva: segítség! Gu

— Igen uram.

— Ezen kiáltás a szobaleány és a me csisnak parancsot ad testét vigye el. Ez m any világitott; s mid csis és a szobaleány mindketten óriási jaj

— En nem eml nagyon jajgattam.

— Mindazáltal